

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газар 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2024/95/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.open.audit.mn

Архангай аймаг

2024 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа

Утас: 7033-3141

Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn

Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар

Утас: 7033-2860

Цахим хаяг: Nerguibaatar@audit.gov.mn

Аудитор Б. Азантунгалаг

Утас: 7033-3019

Цахим хаяг: Azantungalagb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

 ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР АРХАНГАЙ АЙМАГ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг, Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139. Утас/Факс: (976) 7033 3141, Цахил шуудан: arkhangai@audit.gov.mn	АРХАНГАЙ АЙМГИЙН БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ГАЗРЫН ДАРГА Ц.МӨНХБАТ ТАНАА
<p>2024.02.02 № 26 танай _____ -ны № _____ -т</p>	
Өөрчлөлтгүй дүгнэлт	
<p>Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.</p> <p>Архангай аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.</p>	
Дүгнэлтийн үндэслэл	
<p>Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.</p>	
Асуудлыг онцолсон хэсэг	
<p>Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2023 оны 01 дугаартай тушаалаар "Сургалтын байгууллагын менежментийг сайжруулах" жил болгон зарласан бөгөөд менежментийг сайжруулах ажлын хүрээнд "Тэгш боломжийг бүрдүүлэх замаар суралцахуйг дэмжих" сургалтад ерөнхий боловсролын сургуулийн багш нарыг хамруулсан байна.</p>	
Аудитын гол асуудал	
<p>"Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 46.6 хувиар өссөн байна.</p>	

Бусад асуудлын хэсэг

Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгасан зорилтуудыг хангахад чиглэсэн 13 үндсэн зорилтын хүрээнд 54 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж батлуулсан бөгөөд дэвшүүлсэн зорилт арга хэмжээний хэрэгжилтийг Боловсрол, шинжлэх ухааны яаманд хүргүүлж 82.96 хувьтай үнэлүүлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	15,431,606.00	22,988,274.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	15,431,606.00	22,988,274.00
35400	Хангамжийн материал	15,431,606.00	22,988,274.00
35410	Бичиг хэргийн материал	0.00	3,679,480.00
35420	Аж ахуйн материал	12,881,106.00	13,778,466.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,550,500.00	5,530,328.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	128,568,799.63	181,672,954.17
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	128,568,799.63	181,672,954.17
39100	Газар	0.00	0.00
39200	Биет хөрөнгө	128,568,799.63	181,672,954.17
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	15,000,000.00	15,000,000.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,531,250.25)	(3,906,250.37)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	49,600,000.00	49,600,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(10,999,999.90)	(15,959,999.86)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	201,615,985.75	251,591,723.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(144,842,589.54)	(129,370,289.75)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	55,554,749.29	51,547,698.14
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(38,175,599.72)	(39,392,530.99)
39217	Ном	4,347,504.00	2,562,604.00
39301	Программ хангамж	750,000.00	750,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(750,000.00)	(750,000.00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	144,000,405.63	204,661,228.17
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	144,000,405.63	204,661,228.17
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	144,000,405.63	204,661,228.17
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	217,539,943.50	217,539,943.50
511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	217,539,943.50	217,539,943.50
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	(76,371,280.89)	(14,330,062.76)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(53,342,906.55)	(74,990,885.30)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(23,028,374.34)	60,660,822.54
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,831,743.02	1,451,347.43
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	144,000,405.63	204,661,228.17

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,143,973,788.60	3,711,422,694.90
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	173,706,098.60	117,710,195.90
120	Нийтлэг татварын бус орлого	173,706,098.60	117,710,195.90
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	21,137,179.00	31,916,902.50

120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	152,568,919.60	85,793,293.40
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,970,267,690.00	3,593,712,499.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,816,848,200.00	3,470,206,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,816,848,200.00	3,470,206,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	153,419,490.00	123,505,799.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	22,880,000.00	14,145,611.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	129,315,490.00	105,857,488.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,224,000.00	3,502,700.00
II	<u>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН</u>	<u>4,166,138,829.98</u>	<u>3,648,718,457.22</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,166,138,829.98	3,648,718,457.22
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	732,116,026.22	869,839,176.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	344,747,166.50	505,705,013.92
210101	Үндсэн цалин	206,278,500.85	262,902,484.50
210102	Нэмэгдэл	63,705,811.66	148,086,283.32
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	30,617,994.99	46,009,832.18
210104	Урамшуулал	44,144,859.00	48,706,413.92
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,289,143.16	63,213,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,474,417.72	42,985,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,467,577.55	5,057,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,760,621.71	4,045,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	684,968.16	1,011,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,901,558.02	10,114,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	26,193,385.00	25,990,469.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,918,700.00	3,910,160.00
210302	Түлш, халаалт	20,815,249.00	19,136,587.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,459,436.00	2,943,722.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	188,364,727.60	111,441,593.90
210401	Бичиг хэрэг	12,992,200.00	3,614,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,642,458.00	21,224,118
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	656,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	405,000.00	674,500.00

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,100,150.00	2,316,900.00
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	152,568,919.60	83,612,075.90
2105	Нормативт зардал	0.00	13,705,950.00
210502	Хоол, хүнс	0.00	13,705,950.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	13,213,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	11,000,000.00
210604	Урсгал засвар	0.00	2,213,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,310,388.00	66,140,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,310,388.00	66,140,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,597,315.58	416,318.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,597,315.58	416,318.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	108,613,900.38	70,012,731.32
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,829,000.00	6,012,820.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	56,643,930.00	28,230,578.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	44,140,970.38	35,769,332.82
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,434,022,803.76	2,778,879,281.08
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,316,490,884.00	2,755,974,392.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,282,905,000.00	1,286,042,012.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,961,085,884.00	1,469,572,380.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	72,500,000.00	360,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	117,531,919.76	22,904,889.08
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	110,001,557.76	22,904,889.08
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,530,362.00	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	(22,165,041.38)	62,704,237.68
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	863,332.96	2,043,415.14
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	863,332.96	2,043,415.14
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	(23,028,374.34)	60,660,822.54

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,970,267,690.00	3,593,712,499.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,970,267,690.00	3,593,712,499.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,816,848,200.00	3,470,206,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,816,848,200.00	3,470,206,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	153,419,490.00	123,505,799.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	22,880,000.00	14,145,611.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	129,315,490.00	105,857,488.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,224,000.00	3,502,700.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,962,002,690.00	3,534,712,499.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,962,002,690.00	3,534,712,499.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	527,979,886.24	755,833,217.92
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	344,747,166.50	505,705,013.92
210101	Үндсэн цалин	206,278,500.85	254,327,200.00
210102	Нэмэгдэл	63,705,811.66	156,661,567.82
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	30,617,994.99	46,009,832.18
210104	Урамшуулал	44,144,859.00	48,706,413.92
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,289,143.16	63,213,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,474,417.72	42,985,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,467,577.55	5,057,100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,760,621.71	4,045,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	684,968.16	1,011,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,901,558.02	10,114,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	26,193,385.00	25,990,469.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,918,700.00	3,910,160.00
210302	Түлш, халаалт	20,815,249.00	19,136,587.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,459,436.00	2,943,722.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	28,468,478.00	28,261,946.00
210401	Бичиг хэрэг	13,091,120.00	2,196,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,192,958.00	24,023,946.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	656,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	405,000.00	674,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,123,400.00	1,366,600.00
2105	Нормативт зардал	0.00	13,734,000.00
210502	Хоол, хүнс	0.00	13,734,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	12,913,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	11,000,000.00
210604	Урсгал засвар	0.00	1,913,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,458,188.00	66,320,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,458,188.00	66,320,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,597,315.58	756,318.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,597,315.58	756,318.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64,226,210.00	38,938,371.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,681,200.00	3,837,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	56,545,010.00	35,101,371.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,434,022,803.76	2,778,879,281.08
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,316,490,884.00	2,755,974,392.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,282,905,000.00	1,286,042,012.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,961,085,884.00	1,469,572,380.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	72,500,000.00	360,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	117,531,919.76	22,904,889.08
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	110,001,557.76	22,904,889.08
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,530,362.00	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	8,265,000.00	59,000,000.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	8,265,000.00	59,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	8,265,000.00	59,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	8,265,000.00	59,000,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	8,265,000.00	59,000,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(8,265,000.00)	(59,000,000.00)

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	217,539,943.50	2,831,743.02	(53,342,906.55)	167,028,779.97
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	217,539,943.50	2,831,743.02	(53,342,906.55)	167,028,779.97
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	(23,028,374.34)	(23,028,374.34)
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	217,539,943.50	2,831,743.02	(76,371,280.89)	144,000,405.63
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	217,539,943.50	2,831,743.02	(76,371,280.89)	144,000,405.63
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	1,380,395.59	1,380,395.59
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	217,539,943.50	2,831,743.02	(74,990,885.30)	145,380,801.22
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	(1,380,395.59)	0.00	(1,380,395.59)
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	60,660,822.54	60,660,822.54
20	<u>2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл</u>	<u>217,539,943.50</u>	<u>1,451,347.43</u>	<u>(14,330,062.76)</u>	<u>204,661,228.17</u>

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,470,206,700.00	3,447,301,810.92	22,904,889.08	99%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,470,206,700.00	3,447,301,810.92	22,904,889.08	99%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	691,412,600.00	691,327,418.92	85,181.08	100%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	505,707,400.00	505,705,013.92	2,386.08	100%
210101	Үндсэн цалин	254,327,100.00	254,327,200.00	(100.00)	100%
210102	Нэмэгдэл	166,527,400.00	156,661,567.82	9,865,832.18	94%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	31,944,000.00	46,009,832.18	(14,065,832.18)	144%
210104	Урамшуулал	52,908,900.00	48,706,413.92	4,202,486.08	92%
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	63,213,500.00	63,213,500.00	-	100%
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,985,100.00	42,985,100.00	-	100%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,057,100.00	5,057,100.00	-	100%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,045,700.00	4,045,700.00	-	100%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,011,400.00	1,011,400.00	-	100%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,114,200.00	10,114,200.00	-	100%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	26,026,100.00	25,990,469.00	35,631.00	100%
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,615,200.00	3,910,160.00	(294,960.00)	108%
210302	Түлш, халаалт	18,976,700.00	19,136,587.00	(159,887.00)	101%
210303	Цэвэр, бохир ус	3,434,200.00	2,943,722.00	490,478.00	86%
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,371,300.00	6,354,018.00	17,282.00	100%
210401	Бичиг хэрэг	1,357,000.00	1,357,000.00	-	100%
210402	Тээвэр, шатахуун	2,973,200.00	2,955,918.00	17,282.00	99%

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	674,500.00	674,500.00	-	100%
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,366,600.00	1,366,600.00	-	100%
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	71,913,600.00	71,913,600.00	-	100%
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	70,000,000.00	70,000,000.00	-	100%
210604	Урсгал засвар	1,913,600.00	1,913,600.00	-	100%
2107	Томилолт, зочны зардал	3,659,600.00	3,638,000.00	21,600.00	99%
210702	Дотоод албан томилолт	3,659,600.00	3,638,000.00	21,600.00	99%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	764,600.00	756,318.00	8,282.00	99%
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	764,600.00	756,318.00	8,282.00	99%
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,756,500.00	13,756,500.00	-	100%
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,837,000.00	3,837,000.00	-	100%
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,919,500.00	9,919,500.00	-	100%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,778,794,100.00	2,755,974,392.00	22,819,708.00	99%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,778,794,100.00	2,755,974,392.00	22,819,708.00	99%
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,303,481,900.00	1,286,042,012.00	17,439,888.00	99%

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,474,928,300.00	1,469,572,380.00	5,355,920.00	100%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	383,900.00	360,000.00	23,900.00	94%
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,470,206,700.00	3,447,301,810.92	22,904,889.08	99%
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,470,206,700.00	3,447,301,810.92	22,904,889.08	99%
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	3,470,206,700.00	3,447,301,810.92	22,904,889.08	99%
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	43	43	-	100%
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100%
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	-	100%
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	21	21	-	100%
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100%
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	20	20	-	100%
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	21	21	-	100%

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	60,823,799.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	60,823,799.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	60,823,799.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21,907,928.00
210401	Бичиг хэрэг	839,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,068,028.00
2105	Нормативт зардал	13,734,000.00
210502	Хоол, хүнс	13,734,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	62,682,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	62,682,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,181,871.00

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	25,181,871.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	123,505,799.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	123,505,799.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	14,145,611.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	105,857,488.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	3,502,700.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа илрээгүй, нийт **5,348.7** мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэнд төсөвт төвлөрүүлэх 3 төлбөрийн акт хүргүүлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 3 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь 5,348.7 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон материаллаг байдлын дүн 34,447.8 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Тайлант оны 2-р улирлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг албан хаагчдад олгоходоо 2023 оны 06 сарын 21-ний өдрийн Засгийн газрын 241 дүгээр тогтоолын шинэчлэгдсэн цалингаас тооцож нийт 2,078.2 мянган төгрөгийг илүү олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.1.2 5.1.2 "Албан томилолт тариф шинэчлэн батлах тухай" Сангийн сайдын 2022 оны 120 дугаар тушаалыг зөрчиж томилолтоор ажилласан албан хаагчдад цалингийн зардлаас 296.0 мянган төгрөгийн хоолны хөнгөлөлтийг давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

Түлш, шатах тослох материалын 2,550.5 мянган төгрөгийн эхний үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант хугацаанд 21,921.9 мянган төгрөгийн шатахуун авч, 18,942.1 мянган төгрөгийн шатахуун зарцуулан 5,530.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаа ба аудитын явцад хяналтын тооллого хийхэд 2,550.5 мянган төгрөг дутагдуулсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлийн 72.4.5 "Дутагдсан эвдэрсэн, гэмтсэн, чанар байдлаа алдсанаас хэрэгцээнд тохирохгүй болсон тухайн үеийн зах зээлийн үнийн жишгээс хэт өндөр үнээр авсан, хэт доогуур үнээр борлуулсан үндсэн хөрөнгө, түүхий эд, бараа материалын үнэ бүхий зүйлийн жагсаалтыг илрүүлж гэм буруутай хүмүүсээр төлүүлэх буюу данснаас хасуулах тухай саналаа тавих", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.4 "Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгж, байгууллага үрэгдүүлж, дутаасан хөрөнгийн тооцоог түүний өртөг болон зах зээлийн үнийн аль өндрөөр хийнэ." гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
										-	-	

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль хяналтын	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг илүү тооцож олгосон	1	2,078,189	1	2,078,189								
Хоолны хөнгөлөлт, томилолтын хоолны зардлыг давхардуулан олгосон	1	720,000	1	720,000								
Түлш, шатах тослох материалын талон дутагдуулсан	1	2,550,500	1	2,550,500								

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
					-	-	-	-